

Органъ
на Съюза на Българските
Моряци въ България.

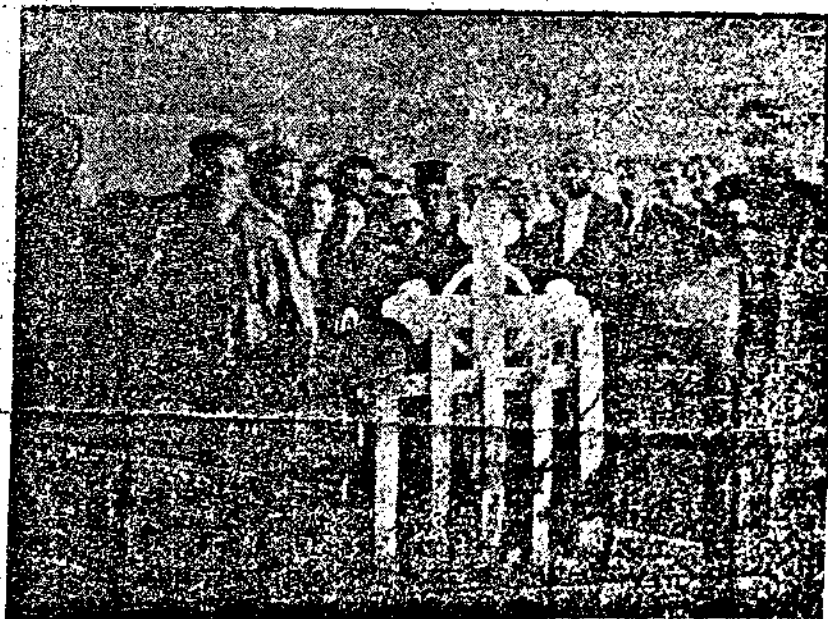
Абонаментъ: за година 60 лв.,
пол. год. 30 лв., за странство 100 лв.
годишно. — ОТДЪЛЕНЪ БРСЯ 2 ЛВ.

Урежда редакционенъ комитетъ

Всичко се адресира до Съюза на българските моряци, Солунска 15, Варна

† Сава Ив. Маноловъ

Роденъ въ Габрово презъ 1864 г., следъ като завършилъ първоначалното си образование въ родния си градъ, отива въ Русия да следва за свещеникъ. Скоро видялъ че не е призванъ за божии служители, остава молитвеника, и пригръща корабното дело на моряка и става морякъ.

другари да ги изложатъ предъ управлението на дружеството. Но истината винаги побеждава и скоро му поверяватъ командването на параходъ „София“ и той става първиятъ българския командантъ на параходъ.

Съ найвъзвущенъ ентузиазъмъ сме го слушали да казва за своето първо минаване презъ екватора

Следъ завършване съ успехъ морското училище въ Нарва—Русия, той се връща въ България и постъпва въ тогавашния ни малък флотъ на Дунава въ Русе. Но спомена за далечни страни и страстта за океанско плаване не го напусна; ето защо една вечеръ завързалъ дрехите си на главата, тайно преплавалъ Дунава и презъ Ромъния избегва пакъ въ Русия, където постъпва за помощникъ капитанъ на парахода „Ниязъ Газаринъ“.

Следъ като преслужилъ няколко години стремително за океанско далечно плаване се заражда въ него. Той напуска руския параходъ „Ниязъ Газаринъ“ и постъпва на голъмия английски платненъ корабъ отъ шестъ хиляди тона „Гангузъ“ където плава 13 месеца като преброява Индия, Австралия, Китай, Япония и се завръща въ Англия отъ където мислята за родно мореплаване не му давала спокойствие, той пакъ се завърналъ въ България и постъпва въ Б. Г.в. Пар. Д-во. Тамъ започва борба съ тогавашните командири—чужденци, които въ неговото лице сж виждали сериозенъ замъсникъ, затова сж го мислили както него така и малчината негов

на петъ мачтовата земя „Гангенъ“ на пътъ за островъ Хаити. Тамъ нато тогава пътуването подъ платна е продължило няколко месеца тж сж имали случай да преживяватъ страшните циклони на Индийския океанъ, който на връщане е билъ толкова безвѣтренъ, че требвало по няколко дни да стоятъ неподвижно на една мѣсто въ океана подъ палещите лъчи на екваторното слънце. Съ найвъзвущенъ трепетъ го слушахме, когато ни описваше, какъ въ безвѣтрените дни посрѣдъ океана се занимавали съ опасния ловъ на акули.

Съ желъжна воля и непоколебимъ характеръ той се бори съ морската стихия докато на 13. III. 1927 г.д. на пътъ отъ островъ Хиосъ за о-въ Метелинъ, сутринта въ 4 часа стражевия морякъ отива да го събуди за да погледне на вахта, намира го въ кабината издъхналъ далечъ отъ близки и родината си, като отдаде на морето и последното си дихание.

Скъпи другари, ти остави неизлечими спомени въ сърцата на есички останали моряци.

Съдбата ти е отредила, не само презъ земния си животъ да се боришъ съ морските въл-

ни, но и следъ смъртта си вечно да слушашъ бълсниятъ имъ вой, като се разбиватъ на о-въ Метелинъ, нидето отъ високо гледатъ пакъ само морската ширина.

Колкото пати мине корабътъ ни край твоя усамотенъ гробъ, на цѣлата обслуга до болни, се свиwa сърцето и тѣга обладваа духътъ ти спомняйки си за тебъ.

Днесъ събрай да се поклонимъ предъ далечния ти гробъ и да се помолимъ за успокоение душата ти, съ отправени очи нѣмъ небето устнитъ ни тихо шепнатъ: Боже бди милостивъ нѣмъ насъ моряцитъ. Ано презъ цѣлитъ си животъ се скитаме изъ далечнитъ морета между чужди народи, поне следъ смъртта не ни оставяй, като тукъ лежащия между непознати далечъ отъ семейство и близки.

Морякъ.

Изложение отъ българскитъ моряци.

До Господина Министра
Председателя, Министра на
Финанситъ и Председателя
на Народното Събрание.

Ст. София.

Господинъ, Министре,

Българскитъ моряци отъ всички клонове на съюза въ страната се осмеляваме да Ви представиме нашето писменно изложение на моряшкия животъ и Ви молимъ да бждете благосклони да го прочуте.

Колкото привлекателенъ и здравословенъ да изглежда животътъ на моряка за ония, които го познаватъ отдалеко или го познаватъ само идеализиранъ отъ поетичнитъ творения на Байрона и Майнъ Рида, толкова въ действителностъ е тежъкъ, нехигиениченъ и изложенъ на опасности.

Дори и тогава, когато при хубаво време пътниците съ своитъ удобства се любуватъ на открита палуба на игривитъ вълни и се трогватъ отъ прелеститъ на морската ширина или вечеръ на звѣзното небе, морякътъ е длъженъ, изпълнявайки своята служба, да се движи лѣте при тропическитъ горещини въ душнитъ и тѣсни помѣщения, а зиме по заледената палуба и замръзналитъ вжжета, да се излага на непоносимата жега предъ котлитъ въ дълбоки, тѣсни и безъ дневна свѣтлина огнярни и презъ дълги часове денемъ и нощемъ да се прегъва подъ тежкия трудъ изъ парахода непрекъснато по цѣла седмица. Достатъчно е да се погледне на такъвъ морякъ, когато настѣпи втората нощна работа и предъ Васъ ще изпъкне картината на човѣкъ изгубилъ въра въ себе си и надежда въ бъдещето, едвамъ вла-

чи изнемошелитъ крака неохотно отива да продължи нови четири часа на непоносими мжки, които при голѣмитъ морски вълнения стократно се отразяватъ на изнемошелото отъ безсъница тѣло на моряка.

Когато лѣтнитъ горещини преминатъ и работата въ котлитъ и машината става поносима, на палубата се започва борбата съ страшната морска стихия, която колкото е по-силна толкова е по-продължителна и работата на палубата става по непоносима. А при маневритъ които въ такива случай сж необикновено продължителни палубния морякъ негълчно е изложенъ както на силнитъ вѣтрове и дъждове, така и на непоносимитъ студове.

Като имате предъ видъ особенитъ трудности, неслоди и опасности на които непрекъснато е изложенъ нашия морякъ, ние мислимъ, че е справедливо да се предвиди и за насъ, както това вече е сторено за авиаторитъ и огняритъ при бъл. държел, единъ по кратъкъ срокъ на служене, който да дава право на пенсия. Въ намъ сѣседнитъ и всички европейски държави този срокъ на моряцитъ е намаленъ на 15 години.

За да подкрепимъ това наше искане ние намираме за умѣстно да изтъкнемъ по определено нашитъ особени основания на които то почива. Тѣ сж:

1. Зловреднитъ климатични и метеорологични фактори, на които морякътъ е изложенъ въ своята служба. Това сж буритъ и вѣтроватъ—студени и влажни, вилнеюшитъ стихии на бѣсното море и мразовититъ зими които бърже похабяватъ и най-коравия организъмъ.

2. Постояната смѣна на резката температура, на която моряка е длъженъ да се излага денемъ и нощемъ, зиме и лѣте, зему подкопава здравето.

Докато дългитъ изисква да се обслужватъ котлитъ и машинитъ при едвапосима горещина отъ 45° до 55°, при което отъ лицето и тѣлото на полуголия морякъ шурти потъ—скоро следъ това той е принуденъ да се изкачва на палубата и да се излага на простуда. Службата при машината и котлитъ особено лѣтно време е неизразимо тежка и опасна за здравето още и затова, че трѣбва да се пие съ литри обикновено топла вода, която изтошава и похабява стомаха, сърдцето и бѣбрецитъ.

Другъ единъ тежъкъ бичъ, който редовно се стоварва върху гърба на моряка и похабява тѣлото и нервитъ му е нощната тежка и отговорна работа.

3. Екипажътъ на всѣки корабъ е из-

да добият право на пенсия, съ тоя на моряците, които получават това право едва след 25 годишна служба ние ще се уверим, че въпреки по-големите незгоди на живота на моряците спрямо тях е извършена голяма неправда досежно тяхното пенсионно време.

За да може за въ бъдеще да се избегне това неестествено положение на моряка необходимо е шото ползването от пенсия да става безъ ограничение на предѣлна възраст следъ прослужени 15 год.

На край, като излагаме на Вашето просвѣтено внимание, действителнитѣ условия, при които нашиятъ морякъ е принуденъ да работи, презъ своята служба ние се ласкаемъ да вѣрваме че Вие, Господине Министре, напълно ще възприемете нашето искане и ще станете неговъ изразителъ и защитникъ предъ Народното Събрание.

Варна, апрель 1929 год.

Съ почитание:

СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЪ МОЛЯЦИ
подъ покровителството на Н. В. Царь Борисъ III

ВАТАМСТВОТО ВЪ РИБОЛОВСТВОТО.

Ватаминъ е оня практикъ специалистъ рибарь който умее да избере най-доброто мѣсто където трѣбва да постави ТАЛЯНА, слѣди за врѣмето, държи или вади о врѣме хвърлянигѣ мрежи. Той е въобще КОМАНДИРЯ и КАПИТАНА на рибарската излѣзла на ловъ ГРУПА която напълно разчита на ватамина за добриятъ риболовъ и отъ неговата вещина групата, получаваща макаръ и малкы дѣла се радва на добриятъ резултатъ. За жалость обаче дължността ВАТАМИНЪ на малко хора е призната, тѣ сж твърде рѣдки и недостотѣчни за нашиятъ риболовъ като така наличните който имаме сж твърде малко и за жалость отъ тѣхъ по голѣмата частъ сж чужденци, който сж станали толкова амбициозни и претензионни, като сж си присвоили, правото да получаватъ двойни, а въ нѣкои случаи тройни дѣлове.

Другаде ватаминъ (благодарение на липса на таква) сж ставали съдружници на таляани и съ этого случая сж участвувайки се силни тормозятъ, както собственицитѣ на таляна така сждо и своигѣ другари — РИБАРСКАТА ГРУПА.

Тоя начинъ на риболуване е безрезультатенъ за групата рибарскотѣй като съ мъжа може да се иска необходимитѣ за прѣживяване срѣдства.

ЕДИНСТВЕНИЯТ и най-правилният път за да се спасят от тормозът на ватамиг чужденци, както групите рибарски, между, които има доста добър подготвени практически млади сили да бъдат подложени на теоретични курсове и въ най-скоро време бъдат освободени чужденците, от които и самите притежатели на таяни и мръжи ще си откъхнат спокойно от тормоза на досегашните такива.

Нуждата е извънредно голяма за горепоменатите курсове и апелирамъ най-чистосърдечно към компетентните да се вслушат въ апела ми и

откриватъ въ най скоро време такива съ всички модерни указания и ръководства по риболовния поминък за да може и нашиятъ рибарь—морякъ се радва на познанията и добритъ резултати и ОБИКНЕ ОТЪ ВСЕ СЪРДЦЕ И СРАСНЕ СЪ МОРЕТО, което ще го дади въ резултатъ съ богатствата което крие въ недрата си.

Н. Кротковъ.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ. за търговското мореплаване

Чл. 83 Не се позволява качването и превозъ по море съ кораби за далечно плаване или далечно крайбрежно плаване, на лица луди, идиоти, глухонѣми, слѣпи или сакати помлади отъ 14 години, които не сж придружени отъ родителитъ си, настойничитъ или нѣкое друго лице което да представлява достатъчна гаранция за тѣхното пазене и издържане презъ пътуването и за средства за съществуване при пристигането имъ на мѣстоназначението си.

Освенъ упражнението на дисциплинарната властъ, съгласно чл. 87 и 239 отъ този законъ, въ случай на нѣкой качено на кораба лице произведе сериозни беспорядаци или стане въ тяжестъ или пъкъ бжде въ състояние да нанесе вреда на хората отъ кораба, корабоначалника подава рапортъ до пристанищната или консулска властъ въ първото мѣсто гдето кораба спре, съ който изисква свалянето на въпросното лице отъ кораба.

Пристанищната или консулска властъ е длъжна незабавно да разследва случката и ако намери за необходимо да заповѣда свалянето на размирното лице.

Снетия по този начинъ нѣма право да получи на задъ стойността, която вече е платилъ за превоза.

Всеки пътникъ въ момента на качването си, трѣбва да предаде оржжието си, които носи съ себеси, а корабоначалника е длъженъ да ги пази и му ги предаде при слизането му.

Чл. 84. За патуване при далечно плаване и далечно крайбрежно плаване, когато числото на качилитъ се лица заедно съ обслужата надниие 150 души или кораба пътува по дълго отъ 40 дни, безразлично колко пътника носи, собственика или стѣмителя трѣбва да постави на кораба лѣкаря, отговарящъ на условията на чл. 54 отъ този законъ и то слепъ като лѣкарьтъ бжде одобренъ отъ пристанищната санитарна властъ.

Чл. 85 Начина по който пристанищната властъ ще упражнява надзора върху превоза на пътничитъ, ще бжде подробно определяна въ правилника за прилагане на този законъ.

Чл. 86. Распореджанията на предидущия членъ се прилага и къмъ чуждестраннитъ кораби, които по силата на закона за „крайбрежната служба“ иматъ право да превозватъ пътници между пристанищата на Царството.

Казанитъ чуждестрани кораби могатъ да бждатъ подлагани освенъ това и на специаленъ за цѣльта прегледъ, който се извършва отъ пристанищната властъ, следъ едно предварително предупреждение на съответниятъ имъ консулъ или консулски агентъ.

ГЛАВА. IX

За корабната служба.

Чл. 87. Корабоначалника трѣбва да поддържа редътъ и да изпълнява полицеската си служба на кора

батъ си. Всички качени лица, колкото и да бжде тѣхното количество, дължатъ почтитъ послушание на корабоначалника въ всичко, което се отнася до сигурността на кораба пазенето на стокитъ и успѣха на плаването.

Въ изпълнение на горното, корабоначалника може да упражнява дисциплинарната си властъ, дадена му по силата на този законъ.

Освенъ при неотложни работи на кораба, въ който другъ случай корабоначалника не може да възпрепятствува обслужата и пътничитъ отъ кораба си, да се явятъ на пристанищната или консулска властъ съ цѣль да правятъ оплаквания.

Чл. 88. Въ случай на раждане или смъртъ, корабоначалника е длъженъ до срокъ отъ 24 часа отъ станалото събитие, да състави актъ съгласно „закона за лицата“ и да го впише въ корабния дневникъ.

Ако бжде извършено въ кораба нѣкое престѣпление или нарушение на закона корабоначалника действа съгласно чл. 250 отъ този законъ.

Чл. 89. Ако презъ време на пътуването се извършатъ или развалятъ водата и провизинитъ, корабоначалника е длъженъ да ги набави чрезъ всички възможни средства, за да задоволи нуждите на хората отъ кораба си.

За тази целъ той се грижи да си набави провизи отъ срещнати кораби и е длъженъ да спре въ най-блиското пристанище, дори такава когато за това ще е необходимо да се отклони отъ пътя си.

Чл. 90. Частъ отъ обслужата, но най малко една-та и трета могатъ да се оплакватъ отъ качеството или количеството на провизинитъ предъ пристанищната властъ въ Царството и предъ консулската въ чужбина, въ случай на липса на дветъ горни власти и предъ чуждата местна властъ. Подобно оплакване може да прави и всеки пътникъ.

Казанитъ власти, следъ изслушването на оплакването, проверяватъ истинското състояние на нѣщата и въ случай че се уверятъ въ истинността на оплакването, могатъ да заповѣдатъ на корабоначалника веднага да се снабди съ провизии, а въ случай че този последния откаже да изпълни този заповѣдъ, могатъ да доставятъ провизии служебно като се направи „морски заемъ“ за необходимата сума върху корпуса или стѣмненето на кораба.

Чл. Ако въ кораба се открие скрито натоварени огнестрелни или хладни оржжия, барутъ или други възпламенителни материали, то тѣ трѣбва веднага да се прибератъ отъ корабоначалника и ако условията изискватъ това, да бждатъ унищожени.

Освенъ наказанията предидени въ този законъ за лицата, които сж товарили подобни вещи, тия последнитъ ще бждатъ винаги конфискувани.

(Следва)

Абонати моряци,

Издължете абонамента на единствения ви защитникъ „Морски Ратникъ“ за да не ставате причина за неговото нередовно излизане, както това стана въ последно време по единствена причина—липса на средства.

Отъ Редак. Комитетъ

Печатница „Взимностъ“ на Ив. Пройковъ—Варна
Пар. № 60 — 1929 год.